

Gudnejahtton Majestehta gonagas Harald, gonagaslaš allavuohta ruvdnaprinsa Haakon, Norgga sámedikki áirasat, buorit árvoguossit ja earenoamážit Norgga beale sápmelaččat!

Giittán bovdejumi ovddas dán dehálaš dilálašvuhtii ja vuohččan hálidan sávvat lihku válljejuvvon sámediggeáirasiidda dego maid sávan didjiide viisodaga ja menestumi din dehálaš barggusteattet.

Norgga sámedikki dán válgaáigodaga olis lea ulbmil ollet mearrái davviriikkalaš sámi konvenšuvnna joatkkašiehtadallamiiguin. Vai sápmelaččaid jietna gullolii ja konvenšuvdna duođaid buoridivččii sápmelaččaid vuoigatvuodaid, de lea dárbbalaš, ahte sámedikkít beavttálmahttet ovttasbargguset joatkkašiehtadallamiin.

Norgga, Ruota ja Suoma sámedikkít ovttas Ruošša beale sámi organisašuvnnaiguin leat bargan ovttasráđiid sámi parlamentáralaš ráđis juo 13 jagi. SPR:a ruhtaváilli lassín stuorimus hástalus lea leamaš dat, ahte stáhtat eai leat hálidan dovddastit virggálaččat sámi parlamentáralaš ráđi sajádaga. Sámedikkiid sierralágán stáhtusat ja barggut dego maid lágat, mat stivrejit sámedikkiid našuvnnalaš dásis, leat sierralágánat. Ovttasbargomet lea ovdánan njozet – buoremusat soaitá giellaáššiid suorggis. Sávvamis oažžut Sámi giellagáldu-fidnu olláhuvvama mielde ráhkaduvvot bissovaš oktasaš sámi giellaorgána, mii áhpsat dorvvasta sámi giellaovttasbarggu boahtteáiggi riikkarájiid rastá.

Davviriikkaid sámi konvenšuvdna guoská dušše sámi álbmoga golmma riikkas, muhto mii eat galgga vajálduhttit sámi álbmoga Ruošša bealde. Mii galgat doarjut Ruošša sápmelaččaid orntiiduvvama ja oassálastima sápmelaččaid riikkaidgaskasaš ovttasbargui dásseárvosaččat sin iežaset parlamentáralaš sijdsábbara vuhtii válddedettiin.

Dáláš servodagaid hástalusat gáibidit sámedikkiid gaskavuoda ovttasbarggu ovdáneami. Sápmelaččat šaddet deaivat rasismma buot sámiid orrun riikkain, Norggas, Ruotas, Suomas ja Ruoššas. Sámediggi lea juobe háliduvvon heaittihuvvot. Ovttaáigasaččat dainna beroštupmi ártkalaš avádahkii ja sámiid ruovttuovllu luondduriggodagaiguin ávkkástallamii stuorru.

Dán dilis dárbbahit beaktillis sámi parlamentáralaš ráđi, daningo min hástalusat leat oktasaččat. Hupmat ovtta álbmogis njealji stáhta viidodagas go buktit iežamet kultuvrra ovdan vierrásiidda. Mii sápmelaččat galgat earáhuhttit maiddái min iežamet jurddaheami ja bargomálliid. Iešguhtege sámediggi galggalii suokkardit iežas mearrádusaid váikkuhusaid nuppiid sámedikkiid bargui ja ovdánahttit iežas barggu nu, ahte sámi parlamentáralaš ráđis šattalii eakti mearridanorgána iige ságastallanforum. Vuorddánai, ahte mañimusat davviriikkalaš sámi konvenšuvnnas parlamentáralaš ráđi doaibma ovdánivččii ja buorranivččii lága dássái. Sávan maid, ahte Norgga stáhta joatká olmmošrivttiid dáfus mihtemiel linnjá ja gárgeha ain Norgga sámedikki lágalaš sajádaga riikkaidgaskasaš álbmotrievtti mielde.

Mii sápmelaččat leat eallán váldokultuvrraid váikkuhusa vuollasažžan nu guhká, ahte leat kopieren daid duddjon málliid alcceseamet. Váldoservodaga servodatmáallet, sohkaalstruktuvrrat ja jurddahanmáalle leat váikkuhišgoahtán eanet ah` eanet sámi kultuvrii ja sámi servošii.

Vai sámi kultuvra sáhtta seailut earenoamáš kultuvran, de dat gáibida dan ahte mii biehtalit dahkamis mis duojážassii gáibiduvvon kompromissaid ja atnit báicca vára sámi servodaga árvomáilmmis ja dan seailluheamis. Mii galgatnai suokkardit mearrádusaideamet ja daid váikkuhusaid sámi servodaga árvvuid ja sápmelaččaid boahtteáiggi ektui. Sámi searvvuš maid ii sáhte seailut jos gii beare olmmoš sáhtta dušše diedihit iežas sápmelažžan ja oazžut ná alccesis sápmelačča stáhtusa.

Sápmelaččat leat soabalaš, ráfi ráhkisteaddji álbmot. Muhto badjelmearálaš soabalašvuodas ja váldokultuvrraid dárbbuid ja servodaga ipmirdeamisnai lea rádji. Mii boarrásit sámi politihkkárat galgatnai duddjot sámi mánáide ja nuoraide buoret boahtteáiggi, dahkat vejolažžan sámi nuoraid beassama politihkkii ja sirdit nanu sámi identitehta ja kulturárbbi sámi nuoraide. Leannai hui ilus, go juohke sámedikkis lea iežas nuoraidorgána.

Buorit guldaleaddjit

Miehta sámi orrunguovlluid atnet ávkki luondduriggodagain, ja almmá dan haga ahte álgoálbmot sápmelaččat livčče addán ávkkastallamii lobi dehege dihtui vuodđudan ovddalgihtii miehtama riikkaidgaskasaš álbmotrievtti mielde. Álbmotstáhtat (našunalstáhtat) eai leat velge váldan vára álgoálbmogiin ja oahppan eallit luondduin harmoniijas. Industrijariikkat eai leat oahppan maidege iežaset dagahan dálkkádatrievdamis, muhto stuoraindustriija luondduriggodagaiguin viivvuhis ávkkástallan min orrun guovlluin joatkahuvvá. Dát dilli guoská buot davvi álgoálbmogiid ja bunca- raggát joatkahuvvet vel dás duohkoge. Luondduriggodagaiguin girdameahtun ávkkástallamii galgá boahit loahppa.

Lágaid olláhuhttin báhcá stáhtain dájvja divššokeahtta. Lean hui fuolas árbevirolaš sámi ealáhusaid boahtteáiggi hárrái. Árbevirolaš sámi ealáhusat guddet sápmelaš kultuvrralaš dieđuid ja min oktasaš hirtorjjámet. Árbevirolaš ealáhusaid, earenoamážit boazodoalu, dilli earáhuvvvi dálkkádagas ja nuppástuvvi máilmmis lea váttis. Sámi boazodoallu lea sámi kultuvrra geađgejuolgi, mii duvdá árbevirolaš dieđu ja sámegeiela seailuma. Vaikko visot sápmelaččat eai barggage bohccuiguin, de badjedilli lea sámi iešdovddu dehálaš oassi ja dat lea maid vuoiñjalaš ja ávnnaslaš kultuvrra mávssolaš oassi. Boazosápmelašvuoda doarjun máksá sámi kultuvrra boahtteáiggi doarjuma.

Dáiguin sániiguin hálidan sávvat Suoma sámedikki beales vel okte lihku ja menestumi odđa Sámediggái ja sámediggeáirasiidda.

Giitu beroštumis!